

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 312 בס"ד ערש"ק פר' כי-תגוא ט"ז אלול תשס"ז

פנינים יקרים

והיה כי תבוא אל הארץ וגו' (כ"ז א) והיה - לשון שמחה, בזכות השמחה שתשמח בבואך אל הארץ, תזכה ל-"וירשתה וישבת בה" (שם). וכן נאמר (תהלים קכ"ז) שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון - אז ימלא שחוק פינו וגו'.

ולקח הכהן המנא מידך והניחו לפני מזבח ה' אלקיך (כ"ז ד) המביא בכורים אומר הגדתי היום לה' אלקיך ועל הכהן נאמר והניחו לפני מזבח ה' אלקיך. העם צריך לדעת שכל השפע מושפע בהשראתו של מנהיג הדור. ואילו המנהיג צריך לדעת שכל השפעתו אינו אלא מכח עם ישראל בשביל עם ישראל. זה מה שמביא הבכורים אומר לכהן הגדתי היום לה' אלקיך בהשראתך והכהן עונה שכל זה בא מכח בני עמו לפני מזבח ה' אלקיך.

ארמי אובר אבי (כ"ז ה) בהבאת בכורים קורא המביא מ-ארמי עד - ויביאנו אל המקום הזה (שם ט) בקריאה זו מזכיר את העבר - ארמי אובר אבי את ההוה - ויביאנו אל המקום הזה על העתיד מתפלל - השקיפה ממעון קדשך... וברך....

וירעו אותנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה (כ"ז ו) המצרים עשו אותנו לרעים קלקלו אותנו, וכשחשבו אותנו לרעים וכפויי מוכה הוסיפו חמא על פשע ואמר ונוסף גם הוא על שונאינו. (אברכנאל) ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי הארמה אשר נתת לי ה' והנחתו לפני ה' אלקיך והשתחוית לפני ה' אלקיך (כ"ז י) כל זה להודיע כי לא על ידי עשתה זאת הארמה כי אם בחסדך... כמו שאמר דוד המלך ע"ה (דה"א/כ"ט) והעושר והכבוד מלפניך.

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך (כ"ז יא) אם תהיה יחד עם הלוי והגר שהם עניים תהיה שמח בחלקך...

עשיתי ככל אשר צויתני (כ"ז יב) וצ"ב איזה וידוי יש בזה שמשנתב שעשה כאשר צוהו ה', אלא שאם האדם יודע ומכיר שעדיין לא מצא ידי חובתו הרי זה סימן שמקיים מצות ה' כראוי, אך אם הוא חושב שעשה את כל המוטל עליו הרי זו הוכחה שהוא עודנו רחוק מהשלמות, לפי זה יובן הוידוי שבוה שחושב שעשה ככל אשר צוהו ה' חושב שהוא בשלמות.

השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך וגו' (כ"ז ט"ז) דרשו חז"ל כל השקיפה שבמקרא היא לרעה חוץ מזו, כי גדול כח מתנת עניים שהופך מדת הדין למידת הרחמים. ההסבר לכך כי השקיפה זוהי ראייה חודרת כמש"כ (בראשית כ"ז) וישקף אבימלך... בעד החלון, כשתודרים ללכות בני אדם אין אף אחד יוצא זכאי. מלבד מי שהיה עוסק במתנות עניים כי כאשר התכלית טובת העני, גם כאשר המעשים פגומים בכוונות אחרות יש ערך לעשיית המצוה.

והותירך ה' לטובה וגו' (כ"ז י"א) והותירך ה' לטובה - שלא יבא האדם בגלל רוב הטובה לנפילה ע"י התנשאות ח"ו, כלומר שישאר בשפלות עצמי וגדלות הבורא גם כשיהיה לו כל טוב. (שפת אמת)

ונתנך ה' לראש ולא לזנב והיית רק למעלה וגו' (כ"ז י"ג) אפילו כאשר נתנך ה' לראש ולא לזנב היית רק למעלה - כלומר תראה עצמך שלא הגעת לרום המעלות והנך צריך להמשיך ולהעלות למעלה. ולכך כתוב הלשון רק מלשון מעט ללמד שנמצא בהכרת ההתמטות.

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לב מרוב כל (כ"ז ט"ז) תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך ולא הצטערת על זה כלל אלא המשכת להיות בשמחה כאלו שהנך בטוב לב מחמת היות אצלך רוב כל לזה באים הקללות.

שיחת הרא"ש זיע"א ע"פ פרי שפוטס - האשכ - נכתב ע"י א. א.

המשך מגליון 311-

נמצא במדור התחתון של האם, כך אנו במדור התחתון של העולם, במדור הכי מלוכלך. שם הוא המדור של ה' בעולם הזה, כי במקום שיש אנשים מכובדים הוא לא יכול להיות, כמו שאמרו חז"ל על המתגאה "אין אני והוא יכולים לדור בעולם אחד". כשאדם עובד את ה' וחושב שנעשה עובד ה' אין עבודתו עבודה, וכאותו מעשה שהבעש"ט נכנס לבית הכנסת ואמר שהאוויר מלא בתורה ותפילה, מפני שהם לא עלו למעלה. אמנם האנשים השפלים היות שיש לנו נגיעה עם הקדושה - אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם. וזהו שנאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, גם במדור הכי נמוך גם שם ידך תנחני.

ועל זה אמרו חז"ל רשעים נדמה להם היצר הרע כחוט השערה, כי הצדיק אמת אם הוא רוצה יש ביכולתו לעבוד את ה' באמת, רק חוט השערה מעכב, הסיפוק של אותו רגע שרוצה להראות את צדקותו ואעפ"כ מתאפק, הוא בסכנה גדולה של גאווה, שיצר הרע רוצה להכשילו, והצדיק רועד מפחד מן הדבר הזה, כמו שהבעש"ט ביקש בנשימותיו האחרונות "אל תביאני רגל גאווה", ובזה יצאה נשמתו באחד.

וזהו שאמרו חז"ל אין משיח בא אלא בהיסח הדעת היינו בשעה שבא לאדם חרון אף והוא מתאפק ולא כועס, הוא בסכנה גדולה של גאווה ואם מסיח דעת מזה ועומד בנסיון אז נהיה שלימות משיח. בדורות הקודמים היו צדיקים שיכלו לחיות בצילם, אך כיום אם יש רק ניצוץ של צדיק הקב"ה לוקח אותו מאיתנו, ואנו נשארים בחוסר כל, ואין לנו שום דרך רק לחיות בצילו של הקב"ה השוכן אתם בתוך טומאתם. ויש לזה רק דרך אחת - היסח הדעת, בשעה שבא לאדם סיפוק מעבודתו, או גאווה על זה שלא כעס וכד' זהו נסיון קשה

ובכדי להשיג את זה צריך האדם להרגיש כל הזמן ולחיות את התהום רבה בו הוא שרוי, ולא להסיח דעת מן הפחד שמא יפול ח"ו בתהום רבה. כמו שאנו רואים אצל דוד המלך ע"ה שאמר "אין מתום בבשרי מפני זעמך, אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וכן "וליבי חלל בקרבי". כל עבודתו של דוד המלך ע"ה היתה למצוא את הפגמים שלו שהיו עוד מחטא אדם הראשון, שהרי דוד הוא אדם הראשון, וחטא בת שבע זהו חטא אדה"ר. ואדם הראשון שחי תתק"ל שנים בכאב של חטא עץ הדעת, נתן לעצמו שבעים שנה שנתגלגל בדוד המלך, בכדי לתקן את החטא ולהיות אדם השלם. וזה שאמר "וחטאתי נגדי תמיד", כי מתוך זה רצה להגיע לתכלית ההשגה, להשיג שאינו משיג, שזה בחינת יצאה נשמתו באחד, דהיינו ה' אחד שאי אפשר להשיגו. ודוד המלך השיג השגה זו, וזכה לכח של דעת עליון, ורצה שיהיה אותו דבר גוף א' השכל הנעלם מכל רעיון. ואם היה יכול היה מתקן את חטא עץ הדעת, ולא היתה יותר גלות, אבל הוא לא יכל בגלל ש'אחד' יש רק אחד, ולכן נכשל בחטא.

ובזכותו של דוד המלך יש לנו ג"כ אחיזה במציאות זו כי יש אנשים שעובדים את ה', ויש להם מציאות, "כוחי ועוצם ידי". ואין זו מציאות ה'. אמנם אנו ירדנו למדרגות הנמוכות האלו, בכדי לחיות במציאות ה', כמו שאמר דוד המלך "ואציעה שאול... גם שם ידך תנחני". ודוד המלך היה ג"כ בבחינה של מדרגות אלו, הוא לא היה "גוטער איד" הוא היה רועה, ולכן יש לנו זכות להאחז בו. הוא הגיע לכזו שלימות שיכול להשיג מציאות ה'. והשיג את השכל הנעלם מכל רעיון, ובתוך מציאות הגוף הגיע לשלימות אלוקות. והוא פרסם שהקב"ה נמצא אתנו במדור התחתון ביותר. כי כמו שהבן

המשך מעמי קודם

משיח, וכולנו נחזור בתשובה ונגיע להסיח הדעת, כמו שאמרו חז"ל "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא".

מאד. כל אחד יודע שבסערת הדברים כל אחד רוצה להוכיח שהוא צודק וזה נסיון קשה. ואח"כ כשמחאפק ולא כועס - הוא בסכנה של גאוה, ואם נעמוד בזה נזכה כולנו בביאת

דברים קלרים שדיבר הר"ם בשיחות שונות נכתב ע"י מ.מ.

מכח עליון, נתבע מהם שגם בתוך ההסתרים יגיעו להכרה זו בכח הבחירה שניתן בהם אז. והיות שאז נגלה להם האור, גם זה נכלל בכח הבחירה, שמתו שהאדם בוחר באמונה ודוחה ומבטל את הסיפוק שלו, זוכה להתגלות האור. ולכן בשעת מתן תורה החולים נתרפאו, והעורים הביטו לראות, וכל בעלי מומין חזרו לשלימותם. מפני שהאדם הראשון קודם שבחר בהנאת עצמו לא היה נפרד מה', שהיה מבוטל לגמרי לה' למעלה ממציאות הבחירה, בבחינת ה' אחד ושמו אחד. וממילא היה בתכלית השלימות כדוגמה של מעלה, היות שלא היתה לו מציאות נפרדת מהשי"ת ורק אחר שחטא ובחר בגשמי הוא נעשה כבר מציאות בפני עצמו, וירד לדרגת הבחירה. אמנם במתן תורה שהיו כולם למעלה מן הבחירה והשיגו כי אין עוד מלבדו, הגיעו לדרגת הביטול הנ"ל וממילא היו תכלית השלימות שכל החולים נתרפאו.

הכלל הוא, שהאדם אסור לו להרגיש כלום בפעולותיו, רק הוא אבן וסוחבים אותו בחבל, אבל הוא לא עושה כלום. ועל זה מבקשים "בנה ביתך כבתחילה וכוונן מקדשך על מכונו", שכאשר האדם עושה פעולה זה בנין בית - מציאות, ומבקשים "בנה ביתך כבתחילה" שבנין הבית הזה יהיה באופן של "כבתחילה", כמו תינוק בשעה שיצא מבטן שלא עשה כלום, ועל ידי זה "וכוונן מקדשך על מכונו".

את כח הבחירה הזה לדעת שאין האדם עושה כלום, קבלו ישראל בשעת מתן תורה, כשנפתחו שבעת הרקיעים וראו כולם שאין עוד מלבדו. והיינו שאז היה לבני ישראל תשוקה עצומה להשי"ת מאתערותא דלעילא, וזרח עליהם אור ה', והשיגו בחוש שכל התשוקה שלהם היא מאתערותא דלעילא, וראו כולם כי אין עוד מלבדו. ואת אותה השגה שהשיגו אז בראיה (ללא צורך בבחירה) שהכל

משהו. ועל זה אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן", כי כמו שהעולה כולה לה', כליל תקטר על המזבח ואין לבעלים ממנה כלום, כך אנו מבקשים שתהיה התפילה שלנו כליל לאישים ולא יהיה לנו מזה שום סיפוק.

מי הוא האדם שיש לו קשר לרבש"ע? לאיזה תורה יש חשיבות בשמים? כאשר הוא בביטול, דהיינו שהלימוד שלומד אינו שלו, רק של השי"ת. וזה שאמר דוד "רחוק מישועתי דברי שאגתי" למה הישועה רחקה ממני? מפני ש"דברי שאגתי" התורה והתפילה שלי הם.

גם בעל עבירה בשעה שחוטא הקב"ה עוד נמצא בתוכו, כמו שנאמר אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם. מפני שהוא הרי בכאב, וצועק לה' על כך, וכשהוא בשפלות וצועק מכאב

אם כאשר מסיים לעבור את הסדרא (פרשת השבוע) הוא מרגיש שכבר עשה משהו, זה אסור! תמיד צריך להשאר בהרגשה שאין לו כלום, ולא לחשוב שאם למד דף גמרא יש לו

רחמי ה', בזה השלים את תכליתו ועבודתו עולה לרצון. אבל אם ח"ו נשאר בסיפוק, הרי הוא עושה מסך המבדיל בין י-ק לו-ק. סיפוק זה גשמיות, ישות, וכשיש לו סיפוק מעצמו זה פסל. אי אפשר להשיג אלוקות בהרגשה גשמית, רק באמונה, בביטול המציאות. והצדיק אמת שיודע שהוא לא עושה כלום, אם יש לו רק שמץ מחשבה שמגיע לו משהו עולם הבא, אז כל השאול לא די לו.

וזהו סיבת אריכות הגלות שמתארכת כל כך. מפני שכל מצב העולם תלוי בלומדי התורה, ומזה שהם לומדים תורה בסיפוק מזה גופא נוצרים התאוות של פשוטי העם. וכאשר עולם התורה יתאחד עם העולם התחתון או אז תבוא הגאולה. והיינו כי עולם התורה עוסק בתורה ובצדקה וחסד אבל אינו בביטול, והפחותים מהם שאינם עוסקים הם בשפלות מחמת החטא. וכאשר השלמים בנפשם יתאחדו עם הפחותים, וירדו אליהם, ויכירו כי הם שווים להם, ויתחילו להבין שהחטאים של פחותי העם נובעים מהם, אז תצמח הישועה.

הוא בכלל לא מרגיש שהוא מבקש, וכל זמן שצווק אליו - אני ה' השוכן בתוך טומאתם. כל עוד שהוא מרגיש כאב בחטא יש לו קשר עם השכינה, ובאם ח"ו אינו מרגיש כאב הוא מנותק מהקדושה רח"ל. מה שאין כן מי שלומד והוא מלא סיפוק וגאווה מעצמו, ומובן שאינו בכאב, על אדם כזה הקב"ה אומר אין אני והוא יכולים לדור בעולם אחד.

ודע, כי שני כוחות שולטים בעולם - קדושה וטומאה, והאמת היא שאין שנים יש רק אחד. או שהקדושה היא טומאה או שהטומאה היא קדושה. אם אדם שרוי בגאווה ויאוש, אזי הקדושה נהיית טומאה, ואם הוא בשפלות - אזי הכל קדושה. כי אין שנים יש רק אחד. וזה שנאמר וכיראתך עברתך - גם היראה וגם העברה שלך הם, הן הקדושה והן הטומאה זה אותו כח, אין שנים. רק הכל תלוי בנו. וכשזה קם זה נופל.

וכאשר האדם לומד ומגיע לו מזה סיפוק, אם הוא מבטל את השמץ ישות הזה וקובע בנפשו שלא הוא עשה את מה שנעשה, והכל רק

שהשמחה במעונם

הר"ר יוסף חזן ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר דודן מידה ומשפ' להולדת הבת

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' לאירוסים הנכדים

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' לאירוסים הבן הבה"ח שמואל דוד רובינפלד לאירוסיו

הר"ר יונה מילר ומשפ' לאירוסים הבת

הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכד הר"ר בנימין ז. סגל ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר יוסף אריה פעלזן ומשפ' לנישואי הבת

משפ' גודל לנישואי הבן הבה"ח אהרן גודל לנישואיו

משפ' איתן לנישואי הבת

כוס תנחומים

להר"ר יעקב אליהו ומשפ' הי"ו על פטירת אביו ז"ל ה. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

